

elvágnunk kell az élet gordiuszi csomóit, hanem türelmesen kibogozunk! Ez az igazi hőstett: a szeretetből fakadó és táplálkozó türelem szolgálata. Legyetek hát türelmesek mindenki iránt! (1Thess 5, 14).

Az alázat, szelídség és türelem: ők hárman vezetik az igazi béke útjára az embert. Ebből azonban az is nyilvánvaló, hogy a béke nem repül sült galambként a szánkba. Meg kell dolgoznunk érte, tiszteletben tartva az igazság, a szeretet és megbocsátás békét teremtő törvényeit.

Vajon mi ezen az úton, a béke útján járunk-e? Családi életünkben, munkahelyünkön, egyházközségünkben? Mert a békét nekünk itt és most kell építenünk. Csak ha béke lesz az emberi szívekben, ha béke lesz a családokban, ha béke lesz a társadalomban és a népek között, akkor remélhetjük az egyetemes, az egész emberiséget átfogó béke eljövetelét. Tőlünk is függ tehát, hogy mit hoz a jövő. Ezért minden keresztény ember békeprogramjává lehetne a költő figyelmeztetése: „Ember vigyázz, figyeld jól világot / ez volt a múlt, emez a vad jelen / hordozd szívedben. Éld e rossz világot / és mindig tudd, hogy mit kell tenned / érte, hogy jobb legyen.“ (Radnóti Miklós: Nem bírta már ...) Ámen.

KOVÁCS ISTVÁN

A SZERETET NYELVÉN

1Kor 13, 1. 13; 14, 1

Amikor valami nagyon szépet látunk, hallunk vagy olvasunk, a legszívesebben elnémulunk. Ezt tenné a lelkész is, amikor a páli szeretet-himnusz verseit olvassa, de mégsem teheti, mert fülébe cseng a „hirdesd az igét“ parancsa (2Tim 4, 2) és szólásra készíti.

Manapság gyakran hallunk, illetve olvasunk aggódó megjegyzéseket — a rádióban és sajtóban — anyanyelvünk romlásáról. Mi magunk is gyakran tapasztaljuk, hogy ezek az aggodalmak nem éppen alaptalanok. Felelőtlen emberek közönye, meggondolatlan nemtörődömsége és „pongyola“ nyelvhasználata komolyan veszélyezteti a nyelv tisztaságát. Azért említem mindezt, mert Pál apostol szeretethimnusza olyan nyelv megtanulására serkent, amely napjainkban ugyancsak megromlott, sőt sok vonatkozásban feledésbe ment. Nem más ez, mint kereszténységünk edes anyanyelve, a szeretet, amelynek nyelvtanát Jézus hagyta reánk evangéliumában. Napjainkban különféle segédeszközök állnak rendelkezésünkre az idegen nyelvek elsajátítására, de ennek ellenére a nyelvtanulás ma is komoly erőfeszítést igényel. Milyen nehéz például egy külföldinek megtanulnia a mi nyelvünket! Be kell vallanunk: a szeretet nyelve sem könnyű. Talán ezért is hagyják félbe igen sokan a tanulását. Tény, hogy roppant méretűvé növekedett a szeretet nyelvének megromlása, használatának hiánya.

A közelmúltban olvastam egy tanulságos interjút, amelyet a 90 éves Molnár Antal zenetudóssal készítettek. Ennek utolsó kérdése így hang-

zott: ha a professzor úr visszatekint e gazdag életútra, mit tart ebből a legtanulságosabbnak a mai nemzedék számára? A válasz: „Egy szóval kifejezve, a szeretetet. Szeretni kell a hivatást, a természetet, az emberiséget, a művészetet. Ez az a mágneses vonzás, ami kölcsönösen hat az emberre és környezetére, amit a régiek olyan nagyra becsültek...“

A szó, a nyelv — különösen a szeretet nyelve — híd az emberek között. Csak ezen a hídon juthatunk el lélektől-lélelig. Sajnos, századunk embere gyakran fölégeti a hidat, amikor a szeretethimnusz csodálatos dallamát a gyűlölet gyilkos nyelvének használatával némítja el. A keresztény szellemben élő és gondolkozó nagy orosz író, Tolsztoj beszéli el, hogy egy napon katonák vonultak az utcán és egyikük valamiért kilépett a sorból. Észrevette ezt a tiszt és miután alaposan legorombította a katonát, hatalmas pofonnal irányította vissza a menetoszlopba. Tolsztoj mélységesen megbotránkozott ezen és így szólt a durva tiszthez: úgy látszik, ön nem olvasta még az evangéliumot! A tiszt így vágott vissza: ön pedig nem ismeri a katonai szabályzatot! Sajnos, sokan ehhez hasonlóan cselekednek. Sokféle szabályt és emberalkotta törvényt követnek, csak Jézus evangéliumáról és a köteles szeretet parancsáról feledkeznek meg könnyedén. Pedig a keresztény embernek a szeretet nyelve az anyanyelve. Nem azért, hogy kizárólag szép és megható dolgokat írjunk vagy mondjunk róla, hanem hogy gyakoroljuk a mindennapi életben.

Egy békés természetű kertészről olvastam, hogy sokat bosszankodott szomszédja miatt, akinek elhanyagolt kerítésén gyakran átjártak tyúkjai és komoly károkat okoztak virágaiban. Hiába kérlette a szomszédot, javítaná meg kerítését: a szép szó nem használt. A szomszéd — úgy látszik — nem ismerte a szeretet nyelvét. Na, majd megtanítlak rá! — gondolta a kertész, akinek egy jó ötlete támadt. Az egyik nap, — amikor a szomszéd tyúkjai éppen a kertben kapirgáltak —, átvitt néhány tojást. Nekem nincs baromfim, — mondta a szomszédnak —, bizonyára az ön tyúkjai tojták. Még két-három alkalommal megismételte ezt, aztán váratlanul abbahagyta. Ekkor a szomszéd ezt gondolta: nem hozza a tojásokat, bizonytalannal megtartja magának. Nyomban megjavította a kerítést és tyúkjai nem mentek át többé a kertész kertjébe. Íme, milyen találékony a szeretet, s miként menthet meg attól, hogy a harag és gyűlölet nyelvén beszéljünk egymással. Kereszténységünk nem annak alapján minősíthető elsősorban, hogy mennyit imádkozunk, milyen gyakran járunk templomba vagy élünk úrvacsorával, hanem annak alapján, hogy — az embertársal való kapcsolat rendjén — a szeretet nyelvét használjuk-e, vagy sem.

Az emberi nyelvek különbözősége sokféle nehézséget jelent az emberi kapcsolatok kialakításakor. Ezért is szerkesztettek úgynevezett műnyelveket, — mint például az eszperantót —, hogy legyőzzék és áthidalják ezeket a nehézségeket. Be kell vallanunk, nem sok sikerrel, nem sok eredménnyel jártak ezek a törekvések. Ma is csak egyetlen nyelv van, amelyet mindenki megért, a szeretet nyelve. Csak sajnálni lehet, hogy kereszténységünk anyanyelve még ma sem világnyelv. Egy hívő holland asszony leírta a náci koncentrációs táborban átélt borzalmakat. Az egyik nap meghalt mellette fekvő barátnője és ő egyedül feküdt a nyomorúságos priccsen. Egyszer csak megpillantott egy orosz asszonyt, aki tétova léptekkel járkált a teremben. Nem volt alvóhelye. A holland

nő intett neki. A másik asszony megértette a mozdulatot. Amikor fölmászott a priccse és elnyújtózkodott mellette, megkereste a kezét és há-lásan megszorította. A párnán közel került egymáshoz az arcuk, s a holland asszony úgy érezte, mondania kell valamit. De egy árva szót sem tudott oroszul. Halkan megkérdezte: Jézus Krisztus? Ó, mondta az orosz asszony, és megölelte. Ebben a pillanatban — tehetjük hozzá a tör-téntekhez —, a koncentrációs tábor kilátástalan nyomorában „csoda“ tör-tént: a szeretet nyelve hidat épített két ember között.

Lám, mindig a legegyszerűbb dolgok a valódi csodák. Az ismert tudós, Freud egy alkalommal állítólag azt mondta baráti társaságban: csoda, hogy drót nélkül telefonálhatunk, de még nagyobb csoda, hogy dróttal telefonálhatunk, és a legnagyobb csoda, hogy két ember a pusztá szó által is megértheti egymást! Igen, ha a szeretet szavával, a szeretet nyelvén folytatunk párbeszédet, hidakat építünk ember és ember között. „Nyelvében él a nemzet“ — tartja a közmondás s ehhez hozzáteszem: csak a szeretetet beszélve élhet az emberiség. Törekedjünk a szeretetre, hogy ez a csoda bennünk s közöttünk is végbemenjen! Ámen.

KOVÁCS ISTVÁN

ÖNZETLENÜL: „SEMMIÉRT — EGÉSZEN“!

Lk 9, 57

Az első tanítványok életében — éppúgy, mint a miénkben — voltak magasröptű, fennkölt pillanatok, amikor mondhatni szárnyalt a lélek, és voltak kiábrándítóan hétköznapi, földhözragadt alkalmak is, midőn szárnysegettnek bizonyult a lélek iménti szárnyalása. Mindig csodálkozó borzongással olvasom — és élem át — újra a tanítványi lélek sodró erejű megnyilatkozásairól szóló részeket a Bibliában. Ilyenek azok, amikor Jézus elhívja tanítványait. Közismert jelenetek ezek. Lényegük: Jézus felbukkan, megjelenik valahol a tanítvány életében, egyszerű munka-hétköznapijaiban, a halászbárka vagy a vámszedő-asztal közelében, és megszólítja — személyiségének valami ellenállhatatlanul lenyűgöző, mágneses vonzerejével elhívja — a leendő tanítványt: jer, és kövess engem! És a megszólított azonnal engedelmeskedik. Leteszi kezéből a munka eszközt, otthagyja a halászbárkát és a hálót, a vámszedő-asztalt és a hétköznapiakat; otthagyja apját, anyját, testvéreit, gyermekeit, házat, földjét. egész addigi életét, — egyszóval mindenét —, és követi Őt! Nem töpreng, nem kérdez, nem búcsúzik, nem temeti halottait: a Mester nyomába lép. Úgy, ahogy Jézus kéri: „aki kezét az ekeszarvára téve hátratekint, nem alkalmas Isten országára“ (Lk 9, 62). A tanítványi lélek magasröptű pillanatai ezek. Az élet nagy találkozásainak magasfeszültségű és mindig megrendítő alkalmai: beleborzong az ember, ha csak rágondol elbűvölő szépségükre.

Milyen mélypontok, mennyire röghöz kötött, közönséges pillanatok ezzel szemben azok, amikor megtorpan és kétségkedni kezd a tanít-